Reglugjörð

83
24. júní

um skipun slökkviliðs og brunamála í Reykjavíkurkaupstað.

I.

Um skipun brunamálanefndar og verksvið hennar.

1. gr.

Brunamálanefnd er skipuð 5 mönnum: borgarstjóra, sem er formaður nefndarinnar, slökkviliðsstjóra og 3 bæjarfulltrúum, er bæjarstjórnin kýs. Kosningar í nefndina fara fram annaðhvort ár, að afloknum venjulegum bæjarfulltrúakosningum.

Brunamálanefndin hefir á hendi, undir yfirumsjón bæjarstjórnarinnar, stjórn brunamála kaupstaðarins að svo miklu leyti sem það ekki ber beinlínis undir slökkviliðsstjóra eða lögreglustjóra. Hún skal hafa eftirlit með því, að ákvæðum brunamálalaga kaupstaðarins og reglugjörðar þessarar sje í einu sem öllu framfylgt, og fullnægja skyldum þeim, sem henni eru þar á herðar lagðar.

II.

Hver slökkvitól kaupstaðurinn skuli eiga og viðhald þeirra.

2. gr.

Reykjavíkurkaupstað er skylt, auk slökkvitólahúsa og brunasíma, að eiga í notfæru ástandi að minsta kosti þessi slökkvitól:

8 slönguvagna,
4 slökkvidælur,
3 björgunarstiga,
1 sjálfheldustiga,
ljósker og önnur smærri áhöld.

Áhöldum þessum skal á kostnað bæjarsjóðs haldið vel við. Slönguvagnarnir og slökkvidælurnar skulu smurðar svo oft sem þörf er á, og dælurnar reyndar að minsta kosti einu sinni á ári.

83 Ef brunamálanefnd þykir ástæða til að auka slökkvitólin, skal hún leggja
24. júní það til við bæjarstjórnina, að svo verði gjört.

3. gr.

Slönguvögnunum og slökkvidælunum sem og öðrum slökkviáhöldum skal skift niður í slökkvitólahúsin eftir því sem slökkviliðsstjóri ákveður, en geymsluhúsin skulu að minsta kosti vera þrjú, eitt í austurbænum, annað í miðbænum og hið þriðja í vesturbænum.

Lyklar að slökkvitólahúsum skulu vera í vörslum slökkviliðsstjóra, varaslökkviliðsstjóra og svo margra úr aðalslökkviliðinu, sem þurfa þykir. Slökkvitólahúsunum skal haldið vel við á kostnað bæjarsjóðs.

4. gr.

Slökkviliðsstjóri ber ábyrgð á því, að slökkvitólin sjeu fyrir hendi, og að þeim sje vel við haldið. Við árslok hver sendir slökkviliðsstjóri brunamálanefndinni skrá yfir slökkvitól þau, sem til eru, og skal þess jafnframt getið, hver slökkvitól hafi verið keypt á árinu, og hver hafi gengið úr sjer.

III.

Hver slökkvitól húseigandi skuli útvega á sinn kostnað og láta fylgja húsi sínu.

5. gr.

Hverju húsi, sem er virt 10.000 kr. eða meira, skal fylgja einn krókstjaki hæfilega sterkur og minst 5 metra langur. Sömuleiðis stigi, er sje svo langur, að hann nái upp í glugga á efsta íbúðarherbergi hússins. Þessir hlutir skulu geymdir á tilteknum stað, er sje aðgengilegur fyrir slökkviliðið.

IV.

Skylda borgaranna til að gegna slökkviliðsstörfum og skipun slökkviliðsins.

6. gr.

Slökkviliðið skiftist í aðalslökkvilið, varaslökkvilið og lögreglulið.

Slökkviliðsstjórinn og í forföllum hans varaslökkviliðsstjórinn er yfirmaður og stjórnandi alls slökkviliðsins.

7. gr.

Allir karlmenn í bænum, sem til þess verða álitnir hæfir, eru skyldir til þjónustu í aðalslökkviliðinu frá því þeir eru 20 ára uns þeir eru 50 ára, nema sjúkleiki hamli.

8. gr.

Í aðalslökkviliðinu skulu að minsta kosti vera þessir menn:

Slökkviliðsstjórinn,
varaslökkviliðsstjórinn,
2 áhaldaumsjónarmenn, er jafnframt sjeu vökumenn á aðalslökkvistöðinni og gæslumenn miðstöðvar brunasímans,
36 liðsmenn og nokkrir varaliðsmenn eftir nánari ákvörðun slökkviliðsstjóra,
2 brunakallarar.

9. gr.

Bæjarstjórnin skipar slökkviliðsstjóra og varaslökkviliðsstjóra eftir tillögum brunamálanefndar. En brunamálanefndin ræður hina aðra starfsmenn aðalslökkviliðsins eftir tillögum slökkviliðsstjóra. Slökkviliðsstjóri getur sagt upp liðsmönnum aðalslökkviliðsins án nokkurs fyrirvara, ef hann finnur ástæðu til, og ráðið aðra í þeirra stað til bráðabirgða, en allir liðsmenn í aðalslökkviliðinu eru skyldir að tilkynna slökkviliðsstjóra með viku fyrirvara, ef þeir af gildum ástæðum ekki geta gegnt starfi sínu í slökkviliðinu.

10. gr.

Slökkviliðsstjórinn — ef starfið er ekki sameinað bæjarverkfræðings- eða byggingarfulltrúastarfinu — hefir 600 króna laun á ári, og varaslökkviliðsstjórinn 300 kr. Hinir almennu liðsmenn fá 1 kr. fyrir hverja klukkustund, sem þeir vinna að því að slökkva eldsvoða, og að auki 1 kr. fyrir að gegna kalli til eldsvoða. Við æfingar og fyrir varðþjónustu, hvers konar sem er, fá þeir 50 aura fyrir hverja klukkustund. Kaup áhaldaumsjónarmanna skal ákveðið með samningi.

11. gr.

Bæjarstjórnin ákveður eftir tillögu brunamálanefndar, hver einkenni aðalslökkviliðið skuli bera þegar það er að starfi sínu.

12. gr.

Brunamálanefndin ákveður með reglugjörð starfssvið og skyldur aðalslökkviliðsins þegar eldsvoða ber að höndum, við æfingar, eftirlit með slökkvitólum og annað starfrækslu þess viðvíkjandi.

83
24. júní

13. gr.

Slökkviliðsstjórinn stjórnar æfingum slökkviliðsins og ber ábyrgð á því, að ávalt sjeu nógu margir í aðalslökkviliðinu og að það sje vel æft. Þegar eldsvoða ber að höndum ákveður hann hvernig slökkvitólunum skuli fyrir komið og alt hvað gjöra skuli til að slökkva eldinn og varna útbreiðslu hans. Þó má hann ekki láta rífa niður hús til varnar útbreiðslu eldsins, nema samþykki lögreglustjóra komi til. Ef slökkviliðsstjóri er forfallaður, gengur varaslökkviliðsstjóri í hans stað, og sje hann heldur ekki viðstaddur, þá hefir yfirstjórnina á hendi sá af liðsmönnunum, er slökkviliðsstjórinn hefir fyrirfram ákveðið til þess.

14. gr.

Allir karlmenn, sem til þess verða álitnir hæfir, að undanskildum konunglegum embættismönnum, opinberum sýslunarmönnum og bæjarfulltrúum, eru skyldir til þjónustu í varaslökkviliðinu frá því þeir eru 25 ára uns þeir eru 35 ára nema sjúkleikur hamli.

Enginn getur þó til 50 ára aldurs skorast undan að hafa á hendi fyrirliðastörf, ef hann verður til þess kjörinn.

15. gr.

Í byrjun desembermánaðar ár hvert innkallar varaslökkviliðsstjóri með opinberri auglýsingu alla þá, sem samkvæmt 14. gr. eru skyldir til varaslökkviliðsþjónustu, til þess að mæta á ákveðnum stað og stundu og láta skrásetja sig í varaslökkviliðið. Sá, sem ekki mætir eftir löglegu fyrirkalli, sæti sektum.

Fyrir lok desembermánaðar ár hvert semur svo varaslökkviliðsstjóri í samráði við slökkviliðsstjóra skrá yfir alt varaslökkviliðið, flokkaskiftingu þess, yfirmenn og liðsmenn í hverri sveit, og tilkynnir hverjum sveitarhöfðingja hverjir undir hann sjeu settir, en hann leiðrjettir skrár sínar samkvæmt því og tilkynnir liðsmönnum sínum stöðu þeirra, ef breyting hefir orðið á henni frá næsta ári áður.

16. gr.

Varaslökkviliðið skiftist í 3 sveitir:

1. Slökkvisveit.
2. Húsrifssveit.
3. Björgunarsveit.

Yfir slökkvisveitina skal undir yfirstjórn slökkviliðsstjórans skipaður sveitarhöfðingi, og hefir hann undir sjer svo marga undirsveitarhöfðingja, flokkstjóra og bunumeistara, sem slökkviliðsstjóra þurfa þykir. Við hverja slökkvidælu skulu að jafnaði vera skipaðir að minsta kosti 2 liðsmenn, er hafi næga þekkingu og nauðsynleg áhöld við hendina til að bæta úr skemdum á slökkvidælum, ef á þarf að halda, þegar þær eru notaðar.

Til slökkvisveitarinnar teljast einnig þeir menn, sem flytja eiga vatn til slökkvidælanna. 83 24. júní

Yfir húsrifsliðið og björgunarliðið skal einnig skipa sveitarhöfðingja og undirsveitarhöfðingja eftir nánari ákvörðun slökkviliðsstjóra.

17. gr.

Slökkviliðsstjóri skipar alla yfirmenn í varaslökkviliðinu og ákveður stöðu hvers liðsmanns. Hver yfirmaður varaslökkviliðsins stjórnar og ræður fyrir liðsmönnum þeim, sem undir hann eru settir.

18. gr.

Varaslökkviliðsstjóri afhendir hverjum sveitarhöfðingja skrá yfir þá menn, sem undir hann eru settir. Sveitarhöfðinginn skal sjá um, að skrá þessi sje leiðrjett árlega samkvæmt tilkynningum þeim, er hann fær frá varaslökkviliðsstjóra um, hverjir gangi úr liðinu og hverjir komi í þeirra stað.

Þegar varaslökkviliðið hefir verið kallað saman til að slökkva eldsvoða eða til æfinga, skal sveitarhöfðinginn tilkynna slökkviliðsstjóra hverjir ekki hafi mætt, svo að ábyrgð megi koma fram á hendur þeim.

19. gr.

Slökkviliðsstjóri kveður svo marga menn úr varaslökkviliðinu, sem hæfilegt þykir, til æfinga að minsta kosti tvisvar á ári.

20. gr.

Þegar eldsvoða ber að höndum skal venjulega að eins kalla aðalslökkviliðið til, er framkvæmir eitt það er með þarf.

Að eins þegar um stórfeldan eldsvoða er að ræða, eða þegar hætt er við útbreiðslu eldsins, skal slökkviliðsstjóri eða sá, sem gengur í hans stað, láta kalla varaslökkviliðið til.

21. gr.

Sjerhver slökkviliðsmaður er að viðlagðri sekt skyldur til að mæta til æfinga og til að slökkva eld þegar hann er til þess kallaður hvar sem er innan lögsagnarumdæmis Reykjavíkur, og hlýða þá í einu sem öllu því, sem yfirmaður hans skipar honum. Enginn má heldur án leyfis yfirmanns síns yfirgefa eldsvoða áður en slökt er eða slökkviliðsæfingu áður en henni er lokið.

83
24. júní

22. gr.

Lögreglustjóri er yfirmaður lögreglusveitar þeirrar, er viðhalda skal góðri reglu við eldsvoða og slökkviliðsæfingar. Auk hans eru í lögreglusveitinni allir lögregluþjónar bæjarins, dagverðir og næturverðir, og ennfremur 20 menn, er lögreglustjóri kveður til þess úr flokki þeirra, sem skyldir eru til að vera í varaslökkviliðinu. Lögreglustjóri ákveður skipulag lögreglusveitarinnar og starfssvið hvers einstaks í henni.

Skylt er lögreglusveitinni að viðhalda góðri reglu við eldsvoða, sjá slökkviliðsmönnum fyrir greiðum gangi að eldinum og annast um, að engir óviðkomandi menn gangi of nærri húsi því sem brennur, eða flytji þaðan neitt burt.

V.

Um vatnstöku, vatnsburð o. fl.

23. gr.

Vatn til að slökkva eldsvoða sem og til æfinga skal tekið úr brunahönum bæjarins. Það er á ábyrgð slökkviliðsstjóra, að allir brunahanar sjeu óskemdir og ávalt í notfæru ástandi, hvenær sem vatn þarf að taka úr þeim, og skal að minsta kosti einu sinni á mánuði frá miðjum apríl til miðs september, en hinn tíma ársins að minsta kosti tvisvar sinnum sannprófa að svo sje.

Enginn má taka vatn úr brunahönum eða hreyfa við þeim að neinu leyti, nema hann hafi fengið til þess leyfi slökkviliðsstjóra.

Í vökumannsherberginu á aðalslökkviliðsstöðinni skal vera mælir, er sýni þrýsting vatnsins í æðum vatnsveitunnar, og komi það fyrir, að vatnsþrýstingin sje minni en eðlilegt er, skal slökkviliðsstjóri tilkynna það umsjónarmanni vatnsveitunnar og gera ráðstafanir til að tafarlaust verði bætt úr því.

24. gr.

Skylt er sjerhverjum húseiganda að leyfa að vatn sje tekið úr vatnshönum í húsi hans til að slökkva með eld, gegn fullu endurgjaldi úr bæjarsjóði fyrir skemdir á húsi og húsgögnum, sem af því hlýst, og má enginn, sem í húsinu er, leggja tálmanir í veg fyrir að slökkviliðið hafi greiðan aðgang að vatnshönum hússins. Meðan verið er að slökkva eldsvoða, eru bæjarbúar skyldir til að takmarka vatnsnotkun sína svo, að þeir noti vatn aðeins til nauðsynlegustu heimilisþarfa.

25. gr.

Ef hús brennur, þar sem vatnsveita liggur ekki að, eða ef vatn úr brunahönum nægir ekki, er sjerhverjum skylt að lána þau tæki, er hann hefir, til að flytja vatn og leyfa að vatn sje tekið úr vatnsbólum þeim, sem á lóð hans eru, eða hann hefir umráð yfir. Ef tæki, sem lánað hefir verið, skemmist eða týnist, skal fult endurgjald koma fyrir úr bæjarsjóði.

26. gr.

Það er skylda hvers og eins, sem er viðstaddur eldsvoða, hvort sem hann er í slökkviliði eða ekki, að láta í tje alla þá aðstoð, sem hann getur, ef slökkviliðsstjórnin krefst þess.

VI.

Um skoðun eldfæra og reykháfa.

27. gr.

Slökkviliðsstjóri skal einu sinni á ári hverju, í októbermánuði, skoða eða láta skoða eldfæri og reykháfa í öllum húsum bæjarins, og líta eftir að þau sjeu útbúin lögum samkvæmt og að reykháfar hafi verið tilhlýðilega hreinsaðir, svo og aðgæta hvort púðurbirgðir og önnur eldfim efni sjeu geymd eins og vera ber. Komi það í ljós við skoðunina, að eitthvað sje ábótavant í þessu efni, skal það tafarlaust bætt ef hægt er. Ella má veita húseiganda stuttan frest til að fá það lagfært, og skal þá að honum liðnum ný skoðun fara fram. Komi það í ljós við hina síðari skoðun, að enn sje ekki búið að bæta úr því, sem fundið var að, skal tafarlaust kæra hlutaðeiganda fyrir lögreglustjóra, er kemur fram ábyrgð á hendur hinum brotlega og skyldar hann til að færa í lag það, er lagfæra þarf.

VII.

Um brunaboðun.

28. gr.

Það er skylda hvers eins, sem verður eldsvoða var, að tilkynna það slökkviliðinu þegar í stað. Skal hann einkum gjöra það á þann hátt, að hann hleypur til næsta brunaboða, brýtur rúðuna, þrýstir á hnappinn og bíður við brunaboðann þar til slökkviliðið kemur, og segir því þá hvar eldsvoðinn sje. Samtímis skal hann, ef hægt er, láta aðvara lögregluþjónana um brunann.

Næturverðir skulu á göngum sínum um bæinn hafa sjerstakt eftirlit með

83 24. júní því, hvort eldur er að kvikna í húsi, og tilkynna það varðmönnunum á slökkviliðsstöðinni og lögreglustjóra.

Varaslökkviliðið skal kallað til með því að hefja brunakall um bæinn með brunalúðri.

VIII.

Ýmsar almennar varúðarreglur, er gæta ber umfram það, sem ákveðið er í 3., 6., 8. og 12. gr. laga 15. okt. 1875 um brunamál í Reykjavík.

29. gr.

Á götum, stakkstæðum, torgum eða annarstaðar á almannafæri, eða milli húsa, eða í görðum má eigi setja lausar eldstór eða bráðabirgðahlóðir til eldunar, nema leyfi sje veitt til þess í hvert skifti af slökkviliðsstjóranum og ákveður hann þá hvernig eldstæðið skuli útbúið og hverra varúðarreglna skuli gæta. Í slíkum eldstæðum skal kol eða koks haft sem eldsneyti, en sem minst af trjávið eða mó. Þegar slík eldun er leyfð, skulu menn ávalt vera við eldinn, og má eldunin ekki fara fram, ef þar nálægt er geymt mikið af eldnæmum efnum.

Hið sama er og um lýsisbræðslu, tjörugjörð og bikgjörð undir beru lofti. Í húsum inni má ekki hafa slíkt um hönd á náttarþeli.

Milli húsa eða úti við má ekki bera eldsglæður nema í lokuðum málmkössum.

30. gr.

Eldivið, steinkol, mó og annað eldsneyti má ekki leggja upp fyrir utan hús, þegar brunamálanefnd álítur að af því geti stafað eldshætta. Mikið af viði og borðum má að eins hafa fyrir utan hús þar sem slökkviliðsstjóri leyfir. Ákveður hann um leið hve stór hver trjástakkur megi vera, hve langt bil skuli vera milli þeirra og minstu fjarlægð frá næsta húsi.

Skal það yfirleitt ekki leyft að hafa viðarstakk hærri en 6 metra, ekki stærri að flatarmáli en 40 fermetra, enda standi þá einnig stakkarnir ekki nær hver öðrum en 2 metra og ekki nær næsta húsi en 6 metra.

31. gr.

Þar sem geymdar eru birgðir af steinolíu, terpentínu, bensíni eða áþekkum lýsingarvökvum, skal hjergreindum varúðarreglum stranglega fylgt:

a. Sjeu birgðirnar meiri en 800 lítrar má hvorki bera um geymslustaðinn eld eða ljós, þótt byrgt sje í lokuðu ljóskeri, ekki kveikja á eldspítu nje reykja þar tóbak. Heldur ekki mega þar vera eldstór, reykháfar eða hitaleiðslur.

b. Sjeu birgðirnar ekki meiri en 800 lítrar og þær geymdar utan húss í görðum eða húsum, sem engin íbúð er í, má því að eins bera þar um ljós, að

það sje í lokuðu ljóskeri, en eld má þar ekki kveikja nje bera. Ekki má þar heldur tappa ljósvökva úr tunnu eða stærra íláti við ljós, nema ljósið sje geymt í lokuðu ljóskeri og það látið hanga a. m. k. í 2 metra fjarlægð.

c. Birgðir alt að 200 lítrum má geyma í sölu- eða smíðahúsum, en þá skulu þær geymdar á afviknum stað í málmílátum eða lokuðum flöskum.

d. Í húsum eða herbergjum, þar sem farið er um með eld eða ljós, má ekki tappa úr ílátum neitt ljósmeti, sem er svo eldfimt, að í því kvikni við 40° hita á hundraðsmæli (C.).

e. Þar sem ljósvökvi er geymdur, hvort heldur er úti eða inni, í sölustöðum eða í smíðahúsi, skal gæta alls hreinlætis. Fari ljósvökvi niður á gólf í húsi, skal hann þerraður upp þegar í stað svo vel sem hægt er. Í húsinu má ekki geyma eldnæma hluti nálægt ljósvökvanum, nema yfir þeim sje höfð ábreiða, sem ekki er eldnæm.

Þar sem geymdir eru meira en 200 lítrar af ofangreindum ljósvökvum, má engin vinna fara fram nema undir eftirliti fullorðins manns, er þar sje ávalt staddur. Ella skal geymslustaðnum lokað, svo að óviðkomandi komist þar ekki inn.

f. Í hverjum geymslustað skal prentað eintak af reglum þessum hanga á vegg þar sem það er auðvelt til aflestrar.

32. gr.

Í smíðahúsum trjesmiða, stólasmiða, laggara og handiðnamanna, sem fást við trjesmíði, skal gæta þessara varúðarreglna:

a. Eld má ekki fara með nema í eldstæðinu eða ofninum og ekki má reykja þar tóbak.

b. Þegar límpotturinn er tekinn af eldstæðinu, skal setja hann á málmplötu, er nái að minsta kosti 8 cm. út frá pottinum á alla vegu. Kantur málmplötunnar skal beygður upp á við.

c. Kertaljós má því að eins nota, að það sje haft í ljósastjaka úr málmi og nauðsynlegrar varúðar gætt við meðferð þess. Sje borðlampi notaður, skal hann standa á þungum fæti, svo að ekki sje hætt við að hann velti um koll.

d. Ekki má fleygja eldspitu á gólfið þegar kveykt hefir verið á henni, heldur skal fleygja henni í ofninn eða leggja hana á málmplötu eða annan stað, þar sem vissa er fyrir, að hún ekki geti kveikt frá sjer.

e. Trjespænir, hey eða aðrir slíkir eldnæmir hlutir mega ekki liggja dreyfðir um smíðahússgólfið dag frá degi. Á hverjum degi að endaðri vinnu skal þeim sópað saman og þeir bornir burt úr smíðahúsinu eða þeim komið fyrir á sjerstökum stað í húsinu, sem ætlaður er fyrir þá, og skal sá staður vera svo fjarri eldstæðinu, sem hægt er. Miklar birgðir af trjespónum skal geyma í lokuðum klefum, þar sem engin sjerstök eldhætta getur stafað af.

f. Miklar birgðir af trjesmíðaefni mega ekki liggja í göngum nje í stigum og heldur ekki utan við smíðahúsið, nema sjerstakt leyfi slökkviliðsstjóra komi til. Handiðnamenn, sem fást bæði við trjesmíði og járnsmíði, mega ekki

83 24. júní

geyma meira viðarsmíðaefni í járnsmiðju sinni en með þarf til þess, að vinnan verði int af hendi viðstöðu- og tafarlaust

g. Þegar vinnu er lokið að kveldi og áður en smiðir fara úr smíðahúsinu, skal slökkva allan eld og ljós og loka húsinu, svo að óviðkomandi menn komist ekki inn í það.

h. Í sjerhverju smíðahúsi skal vera sjerstakur vatnskrani með viðfestri slöngu.

i. Í sjerhverju smíðahúsi skal prentað eintak af reglum þessum fest á vegg, þar sem auðvelt er að lesa það. Forstöðumaður smíðahússins skal sjá um, að reglum þessum sje hlýtt, og að hinnar mestu varúðar sje að öðru leyti gætt í allri meðferð á eldi eða ljósi.

33. gr.

Með brot gegn reglugjörð þessari skal fara sem opinber lögreglumál, og greiði hinn seki alt að 200 króna sekt fyrir afbrot sitt, er renni í bæjarsjóð Reykjavíkur.

34. gr.

Reglugjörð þessi öðlast gildi frá staðfestingardegi, og eru þá um leið úr gildi feldar reglugjörð um slökkvilið Reykjavíkurbæjar 31. okt. 1874, reglugjörð um hver slökkvitól Reykjavíkurkaupstaður skuli eiga og viðhalda 15. febr. 1875 og reglugjörð um brunamál í Reykjavík 26. okt. 1876.

Reglugjörð þessi staðfestist hjermeð samkvæmt lögum nr. 20, 15. október 1875, og nr. 32, 13. desember 1895.

Í stjórnarráði Íslands, 24. júní 1913.

H. Hafstein.

Jón Hermannsson.